

การถอดรหัสการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

“การให้บริการงานด้านศาสนพิธี”

จัดทำโดย

กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการความรู้ของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ

พุทธศักราช ๒๕๕๗

แผนกวิชาการ กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

สารบัญ

หน้า

หมวด ๑ ประวัติกองอนุศาสนาจารย์	๑
หมวด ๒ นโยบายด้านการให้บริการ	๒
หมวด ๓ วัฒนธรรมองค์กร	๕
หมวด ๔ การจัดการองค์ความรู้	๖
หมวด ๕ การพัฒนานุคลากรอนุศาสนาจารย์	๑๘
หมวด ๖ ปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงาน	๑๕
หมวด ๗ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ	๒๐

หมวด ๑

ประวัติกองอนุศาสนาจารย์

กิจการอนุศาสนาจารย์ทหารเรือ ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกโดยเป็นตำริของพลเรือเอก สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้า กรมหลวงนครราชสีมา (ทูลกระหม่อมอัมรินทร์) ขณะทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการกระทรวงทหารเรือ โดยเมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๖ พระองค์ได้เสด็จเมืองสิงคโปร์และป็นนังอย่างเป็นการโดยเรือหลวงพระที่นั่งจักรี ในระหว่างเดินทางค้ำแรมอยู่ในเรือพระที่นั่งนั้น ช่วงเวลาที่ว่างจากราชการและภารกิจอื่น ๆ ทรงมีรับสั่งให้นายวงศ์ เชาวณะกวี เปรียญ ซึ่งเคยบวชเรียนและมีความรอบรู้ทางศาสนาอย่างกว้างขวางและได้ตามเสด็จในครั้งนั้นแสดงธรรมให้ผู้อยู่ในเรือฟังเป็นประจำ และพระองค์เองก็ประทับฟังอยู่ด้วย ทำให้ทรงคิดถึงทหารเรือขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในทะเลหลวงว่า “ในยามที่ว่างจากภารกิจประจำวัน หากไม่มีอะไรเป็นที่เพลิดเพลินหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจแล้ว คงจะเหงาหงอยไม่น้อย เพราะมองไปทางไหนก็เป็นแต่น้ำกับฟ้า ในยามเช่นนั้น หากจะได้ตัวผู้รู้ทางศาสนามาพูดคุยอะไรให้ฟังเป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา หรือข้อคิดสะกิดใจ ก็คงจะคลายเหงาหลงได้และคงจะแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อีกมาก”

วิสัยทัศน์ กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ มุ่งมั่นการพัฒนาการอบรมศีลธรรม วัฒนธรรม และการศาสนาให้เป็นเลิศของกองทัพเรือ

พันธกิจ กองอนุศาสนาจารย์ เป็นหน่วยค้นคว้าวิจัย เพื่อเผยแพร่วิชาการทางศาสนา อำนวยการและดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมและสอนศีลธรรมวัฒนธรรม ดำเนินการด้านศาสนพิธี รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพทางจิตใจแก่กำลังพลกองทัพเรือ

หมวด ๒

นโยบายด้านการให้บริการ

วิชาการครบเครื่อง มุ่งเรื่องอบรมศีลธรรม

แนะนำศาสนพิธีถูกแท้ เน้นแก้ปัญหาทางใจ

กองอนุศาสนาจารย์ฯ มีหน้าที่ในการให้บริการกำลังพลในสังกัดกองทัพอากาศพร้อมด้วยครอบครัว ทั้งในและนอกราชการ นอกจากนั้นยังให้บริการโดยไม่มีวันหยุด ดังจะเห็นได้จากการที่มีผู้ขอรับบริการติดต่อให้ไปช่วยงานด้านศาสนพิธีในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการอย่างต่อเนื่อง กองอนุศาสนาจารย์ฯ มีแผนกต่าง ๆ ที่รับผิดชอบงานจำนวน ๔ แผนก ประกอบด้วย

๑. แผนกวิชาการ มีหน้าที่ค้นคว้าเรียบเรียง และเผยแพร่วิชาการเกี่ยวกับการอนุศาสนาจารย์ ให้คำแนะนำในการกำหนดแนวการสอน การอบรมศีลธรรม การจัดทำตำราเกี่ยวกับศาสนา และวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน ๆ ต่าง ในกองทัพอากาศ ตลอดจนวิจัยปัญหาด้านจริยธรรมและสวัสดิภาพทางใจ
๒. แผนกอบรมศีลธรรม มีหน้าที่เสนอแนะและดำเนินการอบรมศีลธรรม และวัฒนธรรมแก่หน่วยต่าง ๆ ตลอดจนสอนวิชาการศาสนาและศีลธรรมในโรงเรียนต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
๓. แผนกศาสนพิธี มีหน้าที่ดำเนินการและให้คำแนะนำในด้านศาสนพิธี กำหนดอัตราและมาตรฐานควบคุม จัดทำ เก็บรักษา แจกจ่ายและจำหน่ายพระพุทธรูปบูชาประจำหน่วย รวมทั้งเสนอแนะในการกำหนดมาตรฐานโต๊ะหมู่บูชาพร้อมเครื่องประกอบ
๔. แผนกจิตนิเทศ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาทางใจแก่กำลังพลของกองทัพอากาศ เยี่ยมบำรุงขวัญทหารที่ปฏิบัติราชการสนาม ทหารที่เจ็บป่วยและต้องขับเคลื่อนข้อเสนอนะการแก้ปัญหาทางขวัญและกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาของหน่วย รวมทั้งการสนับสนุนการปฏิบัติการทางจิตวิทยาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กองอนุศาสนาจารย์ฯ ได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดอนุศาสนาจารย์ไปปฏิบัติงานพิธี เพื่อให้บริการด้านศาสนพิธี ซึ่งเป็นงานที่มีความใกล้ชิดกับผู้ขอรับบริการโดยตรง ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อความเหมาะสม งดงาม มั่นใจ และถูกต้อง

หลักการ จัดอนุศาสนาจารย์อาวุโส ๑ (ชั้นนายนาวา) และอนุศาสนาจารย์ผู้น้อย ๑ (ชั้นนาย

เรือ)

แนวคิด ทุกอย่างต้องพร้อมก่อนถึงเวลาประกอบพิธี ๑ ชั่วโมง

หน้าที่ อนุศาสนาจารย์อาวโส กำกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนกำหนดการ และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง อนุศาสนาจารย์ผู้น้อย ช่วยเหลือการปฏิบัติพิธี และศึกษาเพิ่มพูนประสบการณ์

การปฏิบัติ ก่อนถึงวันพิธี

- ให้ผู้เกี่ยวข้องไปดูสถานที่จริง ประสานกับหน่วยเจ้าของงาน เรื่องการจัดโต๊ะหมู่บูชา และอาสนะสงฆ์ เครื่องใช้ในพิธี ให้มีการขจัดทำความสะอาดให้งดงาม เป็นระเบียบและเหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้แรงงานช่วยเหลือจับถือ แบกหามในช่วงไหน อย่างไร ให้แจ้งเจ้าของงานทราบ พร้อมกำหนดตัวผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน พร้อมกับนัดแนะให้เป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งสองฝ่าย
- ศึกษากำหนดการ ให้เข้าใจและแม่นยำ เพื่อความมั่นใจ ให้มีการซ้อมการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ด้วย
- ตรวจสอบเครื่องใช้ประเภทอำนวยความสะดวก เช่นเทียนชนวน น้ำมันหล่อไฟ หรือคำกล่าวต่าง ๆ เป็นต้น
- จากการประสานงานการสังเกต หรือการตรวจสอบ เมื่อพบว่า จุดใดยังไม่ดีพอ ขาดความเหมาะสม ให้ดำเนินการปรับเปลี่ยนหรือแก้ไข หรือจัดหาเตรียมไว้ให้พร้อม
- ปลุกจิตสำนึกไว้เสมอว่า การปฏิบัติหน้าที่ครั้งนี้ กระทำในนามกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ดังนั้น ผลงานต้องออกมาดี สมเกียรติ เป็นที่ชื่นชมยินดีของผู้ร่วมพิธีทุกท่าน
- การปฏิบัติพิธี ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่สำคัญและมีเกียรติ กล่าวได้ว่าเป็นหน้าเป็นตาของผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ คน รวมทั้งกองทัพเรือด้วย

วันประกอบพิธี

- ผู้เกี่ยวข้อง ไปถึงสถานที่ประกอบพิธีให้เร็วขึ้น เพื่อจะได้มีเวลาตรวจดูความพร้อมทุกจุด
- ซ้อมการปฏิบัติเพื่อความแน่ใจอีกครั้งหนึ่ง
- แยกยะหน้าที่ของผู้เป็นประธานในพิธี มีการปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง และแยกแยะหน้าที่ของแขกผู้มีเกียรติ ผู้ร่วมพิธีด้วย
- ประสานหน่วยเจ้าของงานเป็นผู้กำหนดคนถวายของ (อาหารคาว-หวาน-ไทยธรรม) โดยจัดทำเป็นบัตรระบุข้อความ “ขออนุญาตเรียนเชิญท่านประเคน(ถวาย) อาหารคาว-หวาน, ไทยธรรมแด่ พระสงฆ์รูปที่ ๒.....

แล้วมอบให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของงาน เป็นผู้ไปมอบให้แขก อนุศาสนาจารย์เป็นแต่เพียงผู้อำนวยความสะดวกขณะถวายเท่านั้น

- การเข้ารับน้ำพระพุทธรณ์ ให้อนุศาสนาจารย์ปรึกษาพระเถระประธานสงฆ์ว่าจะปฏิบัติอย่างไร จะให้พระเดินหรือให้ผู้รับน้ำพระพุทธรณ์เดิน
- ตรวจดูความเรียบร้อย ขณะพระสงฆ์ขึ้นรถกลับเรื่องรองเท้าพระ ตาลปัตร เครื่องไทยธรรม รวมถึงปัจจัยถวายพระด้วยว่าถูกต้องเรียบร้อย
-

หลักการดังกล่าวข้างต้นนั้น เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ กำหนดเป็นนโยบายให้อนุศาสนาจารย์
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติเหมือนกัน
การติดต่อขอรับการสนับสนุนอนุศาสนาจารย์
ส่วนกลาง กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ โทร ๐๒ ๔๗๕๓๖๑๗ , ๐๒ ๔๗๕๓๖๓๕
ส่วนภูมิภาค ติดต่อได้โดยตรงที่อนุศาสนาจารย์ซึ่งประจำอยู่ในหน่วยต่าง ๆ ของ ทร. โดยสามารถ
ติดต่อขอทราบเบอร์โทรศัพท์ได้ที่กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

หมวด ๓

วัฒนธรรมองค์กร

กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ปัจจุบันมีกำลังพลจำนวน ๒๕ นาย ประจำอยู่ในหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือ ซึ่งอนุศาสนาจารย์ทุกนายล้วนมีวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดถือปฏิบัติในการทำงาน เป็นไปแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. ให้บริการงานด้านศาสนพิธีด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น อย่างมีอาชีพ
๒. การทำงานที่เป็นทีม โดยมีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำทุกเดือน ๆ ละ ๑ ครั้ง
๓. พัฒนางานด้านการอบรมศีลธรรมแก่กำลังพลให้มีประสิทธิภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
๔. เป็นแบบอย่างในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตัวโดยไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขทุกประชนิต
๕. ให้การสนับสนุนงานด้านการสอนวิชาการทางศาสนาแก่โรงเรียนต่าง ๆ ของ ทร. ตามที่ได้รับการร้องขอ
๖. ให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ
๗. บริหารจัดการทรัพยากร/อุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ในพิธีทางศาสนาเท่าที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด
๘. ใส่ใจเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการอบรมศีลธรรมและการให้บริการด้านศาสนพิธี
๙. กำลังพลทุกคนสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงไม่อยู่เนื่องจากติดราชการจำเป็น

หมวด ๔

การจัดการองค์ความรู้

ในการให้บริการด้านศาสนพิธีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการองค์ความรู้เพื่อให้เป็นที่เข้าใจของผู้มาขอรับบริการ และเพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจในงานด้านศาสนพิธียึดถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กองอนุศาสนาจารย์ฯ จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านศาสนพิธีจำนวน ๒ เล่ม คือ พิธีการ-พิธีกรรมในกองทัพอากาศ และพิธีการ-พิธีกรรมทั่วไป โดยมีเนื้อหาของพิธีการพิธีกรรมต่าง ๆ โดยย่อดังนี้

พิธีทำบุญทั่วไป

พิธีการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชา

พิธีการจุดธูปไหว้บูชาสิ่งที่เคารพ

พิธีการใช้พวงมาลา

พิธีการใช้พานพุ่ม

พิธีการใช้รูปเทียนแพกรวยดอกไม้

พิธีการใช้เครื่องทองน้อย

พิธีการใช้ธงไชยธง-ธงไชย

พิธีตั้งศาลพระภูมิ

พิธีบวงสรวงพระภูมิและเจ้าที่

พิธีวางศิลาฤกษ์

พิธียกเสาเอก

พิธีเปิดอาคาร

พิธีอัญเชิญพระบรมรูป/พระรูปขึ้นประดิษฐาน

พิธีเปิดศาล/พระบรมราชานุสาวรีย์/พระอนุสาวรีย์/อนุสาวรีย์

พิธีพุทธาภิเษก

พิธีทำบุญทอดกฐิน

พิธีทำบุญทอดผ้าป่า

พิธีรตนาขอพรเนื่องในเทศกาลวันสงกรานต์

พิธีมงคลสมรส

พิธีการศพ

พิธีทักษิณานุประทาน

หมายเหตุ รายละเอียดของพิธีต่าง ๆ ข้างต้น สามารถค้นคว้าได้จากหนังสือพิธีการ-พิธีกรรมในกองทัพอากาศ และพิธีการ-พิธีกรรมทั่วไป

ตัวอย่างคำกล่าวและคำถวายที่ใช้ทั่วไปและในกองทัพเรือ

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ/ ติสระเณนะ สะหะ/ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ/
 ทุตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ/ ติสระเณนะ สะหะ/ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ/
 ตะตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ/ ติสระเณนะ สะหะ/ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

คำอาราธนาพระปริตร

วิปตติปะภูพาหายะ/ สัพพะสัมปัตติสหิตยา/
 สัพพะทุกขะวินาสายะ/ ปะริตตัง พุทธะ มังคะลัง/
 วิปตติปะภูพาหายะ/ สัพพะสัมปัตติสหิตยา/
 สัพพะภะยะวินาสายะ/ ปะริตตัง พุทธะ มังคะลัง/
 วิปตติปะภูพาหายะ/ สัพพะสัมปัตติสหิตยา/
 สัพพะโรคะวินาสายะ/ ปะริตตัง พุทธะ มังคะลัง.

คำอาราธนาธรรม

พรั้มมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
 กัตถัญชะลี อ้นธิวะรัง อะยาจะณะ
 สันตึระ สัตตาปะระชักกะชาติกา
 เทเสตุ ธิมมัง อะนุกัมปิมังปะชัง.

คำถวายสังฆทาน

(แบบมีภัตตาหารเป็นหลัก - ถวายก่อนเที่ยง)

นะโม ตัสสะ/ ะกะวะโตะ/ อะระหะโตะ/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
 อิมานิ มะยัง ภันเต/ ภัตตานิ/ สะปะริวารานิ/ ภิกขุสังฆัสสะ/ โอนะชะยามะ/ สาธุ โน ภันเต/
 ภิกขุสังโฆ/ อิมานิ/ ภัตตานิ/ สะปะริวารานิ/ ปะภิกคัณหาตุ/ อัมหากัง/ ทิฆะรัตตัง/ หิตายะ/ สุขายะ.
 ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมถวาย/ ซึ่งภัตตาหาร/ พร้อมทั้งของ
 บริวารเหล่านี้/ แต่พระภิกษุสงฆ์/ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ/ ซึ่งภัตตาหาร/ พร้อมทั้งของบริวาร
 เหล่านี้/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อประโยชน์/ เพื่อความสุข/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทาน

(แบบมีเฉพาะของใช้สอยหลายชนิด - ถวายได้ตลอดวัน)

นะโม ตัสสะ/ ะกะวะโตะ/ อะระหะโตะ/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
 อิมานิ มะยัง ภันเต/ กัปปิยะภันฑานิ/ ภิกขุสังฆัสสะ/ โอนะชะยามะ/ สาธุ โน ภันเต/ ภิกขุ
 สังโฆ/ อิมานิ/ กัปปิยะภันฑานิ/ ปะภิกคัณหาตุ/ อัมหากัง/ ทิฆะรัตตัง/ หิตายะ/ สุขายะ
 ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมถวาย/ ซึ่งกัปปิยะภันฑ์เหล่านี้/ แต่
 พระภิกษุสงฆ์/ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ/ ซึ่งกัปปิยะภันฑ์เหล่านี้/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อ
 ประโยชน์/ เพื่อความสุข/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทานอุทิศ

(ถวายเจาะจง)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต/ มะตะกะภัตตานิ/ สะปะริวารานิ/ ภิกขุสังฆัสสะ/ โอนะชยามะ/ สาธุ
โน ภันเต/ ภิกขุสังโฆ/ อิมานิ/ มะตะกะภัตตานิ/ สะปะริวารานิ/ ปะภิกคัณหาตุ/ อัมहाภัญเจะ/
มาตาปิตุอาทินัญเจะ/ ญาคะกาณัง/ กาละกะตาณัง/ ทิฆะรัตตัง/ หิตายะ/ สุขายะ
ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมถวาย/ ซึ่งมะตะกะภัตตอาหาร/ พร้อม
ทั้งของบริวารเหล่านี้/ แต่พระภิกษุสงฆ์/ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ/ ซึ่งมะตะกะภัตตอาหาร/ พร้อมทั้ง
ของบริวารเหล่านี้/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อประโยชน์/ เพื่อความสุข/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย/
แก่ญาติทั้งหลาย/ มีมารดาบิดา เป็นต้น/ ที่ล่วงลับไปแล้วด้วย/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกรวดน้ำ

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ/ สุขิตา โหนตุ ญาคะโย.

อิหัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ/ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร.

อิหัง เม เทเวตานัง โหตุ/ สุขิตา โหนตุ เทเวตาโย.

อิหัง เม สัพเพสัง สัตตานิัง โหตุ/ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา.

ขอส่วนบุญของข้าพเจ้านี้ จงสำเร็จแก่ญาติ มารดาบิดา เทวดา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย

ขอให้ญาติ มารดาบิดา เทวดา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย จงเป็นสุขเถิด.

คำกรวดน้ำ (แบบย่อ)

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ/ สุขิตา โหนตุ ญาคะโย.

ขอส่วนบุญของข้าพเจ้านี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลาย, ขอให้ญาติทั้งหลาย จงเป็นสุขเถิด.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทพระภูมิ

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

ภุมมัสมิ / ทิสสาเก/ อตถิ เทเวตา/ มะหิตทิกา/ สาปี อัมเห/ อะนุรักขะตุ/ อาโรคะเยนะ/
สุขะเน จะ/ สะลักการัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/ ปะริภุญชะตุ/ ชะยะมังคะละ
เทเวตา/ สะเจ โน/ อตถิ โทโสปี/ สัพพันตัง/ ชะมะตุ โน.

ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมไหว้บูชา/ เทพดาผู้เรืองเดช/ ผู้รักษาสถานที่/ ในแผ่นดินทั่วทุก
ทิศ/ ผู้ทรงฤทธาานุภาพ/ นามว่าพระชัยมงคล/ ขออัญเชิญมา/ รับเครื่องสักการะ/ และเครื่อง
สังเวท/ อันประกอบด้วย/ ภัตตาหารนานาชาติ/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/

ถ้าแม้ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ได้ประมาทล่วงเกินต่อท่าน/ โดยประการใด ๆ/ ขอได้โปรด/ อภัย
โทษทั้งปวงนั้น/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเถิด/ และขอได้อภิบาลรักษา/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ให้
ห่างไกลโรคภัยทั้งปวง/ ประสบความสุข/ และความสำเร็จ/ ในสิ่งพึงประสงค์/ ตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวท (แบบย่อ)

อิมัง/ สุปะพะยัญชนะสัมปันนัง/ โภชะนัง/ สะอุทะกัง ะรัง/ ชะยะมังคะละภุมมัสสะ/ เทมิ.

คำลาเครื่องสังเวย

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำกล่าวสังเวยเจ้าที่ (อารักษ์เทวดา)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

ภุมมัสมิ/ ทิสากาเค/ สันติ ภุมมา/ มะหิทธิกา/ เตปิ อัมहे/ อะนุรักขันตุ/ อาโรคะเยนะ /

สุขะเน จะ/ สะสัการัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/ ปะริญฺชันทุ/ อารักขะเทวะตา/
เตสฺสฺยเจ โน/ อตฺถิ โทโส ปิ/ สัพพันตัง/ ขะมันตุ โน.

ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมไหว้บูชา/ อารักษ์เทวดาทั้งหลาย/ ผู้รักษาสถานที่/ ในแผ่นดิน

ทั่วทิศ/ ผู้ทรงฤทธิ์เทพาภาพ/ ขออัญเชิญมา/ รับเครื่องสักการะ/ และเครื่องสังเวย/ อันประกอบด้วย/
กระยาหรณานาชนิด/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย

ถ้าแม้ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ได้ประมาทล่วงเกินต่อท่าน/ โดยประการใด ๆ/ ขอได้โปรด/

อภัยโทษทั้งปวงนั้น/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเถิด/ และขอได้โปรด/ อภิบาลรักษา/ ข้าพเจ้า

ทั้งหลาย/ ให้ห่างไกลโรคภัยทั้งปวง/ ประสบความสุข/ และความสำเร็จ/ ในสิ่งพึงประสงค์/ ตลอด
กาลเป็นนิตย์เทอญ.

คำถวายผ้ากฐิน

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, สังฆัสสะ, โธโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,

สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหตวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ,
กะฐินัง อตฺถะระตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ผ้ากฐิน, พร้อมทั้งของบริวารนี้,

แต่พระสงฆ์, ขอพระสงฆ์จงรับ, ผ้ากฐิน, พร้อมทั้งของบริวารนี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, และครั้น

รับแล้ว, ขอจงกรานกฐิน, ด้วยผ้านี้, เพื่อประโยชน์, เพื่อความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาล
นาน เทอญ.

คำถวายผ้าป่า

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต, ปังสุกุละจีวะราणि, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โธโณชะยามะ, สาธุ

โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกุละจีวะราणि, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะ
รัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมทั้งของ

บริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมทั้งของบริวารเหล่านี้

ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำอธิษฐานสร่งน้ำพระ

(เป็นตัวอย่าง)

นะโม ตัสสะ ะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

อิมีนา สิญจะเนนะเว โรโค โสโก อุปัททะโว

นิพพันตุ สัพพะโส เอเต สุขี โหนตุ นิรันตารัง.

เดชะ ข้าสร่งน้ำ พระชุ่มฉ่ำวันสงกรานต์

ทุกชีโคโรภยพาล อันตรธาน เป็นสุขเทอญ.

คำกล่าวเช่นไหว้วีรชนกองทัพเรือ

(ใช้ในวันวีรชนกองทัพเรือ ๑๗ มกราคมของทุกปี)

(ประธานในพิธีกล่าวนำ/ผู้ร่วมพิธีกล่าวตาม)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

อิทานิ โข/ เย วีระชนา/ ตตถะ ตตถะ/ อญฺฐิตะหิ/ ธิปฺพิ/ สัทธิง/ ยุทธการะณา/ ยุทธะ

ภูมิยัง/ กาละกะตา/ อาคัจฉันตุ/ โน เต ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชนะนัง/

ปะริญฺชันทุ/ เตสฺสญฺจะ/ อุททิสสะ/ กะตะปุญญะ/ อะนุโมทนต์/ สุกะติกะเว/ ทิฆะรัตตัง/ สันติ-

สุขายะ.

ณ โอกาสบัดนี้/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอเชิญวีรชนกองทัพเรือทั้งหลาย/ ผู้วายชนม์เพื่อ

ประเทศชาติ/ ในสนามรบต่าง ๆ/ จงมารับเครื่องเช่น/ อันประณีต/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/ และขอ

เชิญอนุโมทนาส่วนบุญ/ ที่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ บำเพ็ญอุทิศให้แล้ว/ เพื่อความสงบสุข/ แก้ววีรชน

กองทัพเรือทั้งหลาย/ ในสุคติภพ/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

เอเต มะยัง ภันเต/ สุจิระปะรินิพพุตัมปิ/ ตัง ะคะวันตัง/ สะระณัง คัจฉามะ/ ธิมฺมัญจะ/

สังฆัญจะ/ พุทธะมามะกาติ/ โน สังโฆ/ ธาเรตุ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอถึงพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น/ แม้

ปรินิพพานนานมาแล้ว/ พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์/ ว่าเป็นสรณะ/ ขอพระสงฆ์/ จงจำ

ข้าพเจ้าทั้งหลายไว้/ ว่าเป็นพุทธมามกะ/ ผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตน/ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

คำกล่าวบูชา/ขออนุญาตแม่ย่านางเรือ

(ในพิธีลอยอังคาร)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

นะมัตถุ/ นาวานิवासินิยา/ เทวะตายะ/ อิมีนา สักกาเรนะ/ นาวานิวาสิโน/ เทวะตัง/ ปูเชมิ.

ข้าพเจ้า/ ขอน้อมไหว้บูชา/ แม่ย่านางเรือ/ ผู้คุ้มครองรักษาเรือลำนี้/ ด้วยเครื่องสักการะนี้

ด้วยข้าพเจ้า / พร้อมด้วยญาติมิตร/ ขออนุญาตนำอัฐิและอังคาร/ ของ..... (ชื่อผู้วาย

ชนม์)...../ ลงเรือลำนี้/ ไปลอยในทะเล/ ขอแม่ย่านางเรือ/ ได้โปรดอนุญาต/ ให้นำอัฐิและอังคาร

ลงเรือได้/ และได้โปรดคุ้มครองรักษา/ ให้ข้าพเจ้าและญาติมิตร/ กระทำพิธีลอยอัฐิและอังคาร/

ด้วยความสะดวกและปลอดภัย/ โดยประการทั้งปวงเทอญ.

คำกล่าวบูชาสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

โอม สีโน ราชาทะเว ชะยะตุ ภะวัน สัพพะศัตรู วินาสสันติ

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ภะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

โอม... อิมะหิ/ ปุปผาทิหิ/ วรระสักการะหิ/ ตากสินอิติ/ ลัทธะนามัง/ มะหาราชัง/ อะภิปูชะ
 ยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส วรระสักการะ/ ปะภิกคัณหาตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ โสถิ โน/ โหตุ สัพพะทา.
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
 บูชาสักการะ/ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้น
 เหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์/ เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสักการะอันประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้า
 ทั้งหมด/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ/
 ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

โอม...อิมะหิ/ ทิปะธูปะ/ ปุปผาทิหิ/ วรระสักการะหิ/ ตากสินอิติ/ ลัทธะนามัง/ มะหาราชัง/
 อะภิปูชะยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชะนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/ ปะริญุชะตุ/
 สะเจ โน/ อตถิ โทโสปี/ สัพพันตัง/ ชะมะตุ โน/ สาธุ สาธุ.
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
 บูชาสักการะ/ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีธูปเทียนดอกไม้
 เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์ เสด็จมาทรงรับเครื่องสังเวท/ อันประกอบด้วย/ กระจายหาร
 นานาชนิด/ อันประณีต/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และความสวัสดิ/ แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.
 ถ้าแม้ความผิดพลาดใด ๆ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะพึงมี/ ขอได้โปรดพระราชทาน
 อภัยโทษนั้น/ แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายด้วยเถิด/
 สิทธิกิจจัง/ สิทธิกัมมัง/ ขอสรรพกิจการงาน/ จงพลันสำเร็จ
 สิทธิลาโภ/ บังเกิดลาภผลเพิ่มพูน/ เนื่องนิตยมีขาดสาย
 สิทธิเตโช/ บันดาลเกิดเดชะบารมี/ ให้ประสบชัยชนะทุกเมื่อ
 สัพพะสิทธิ/ ภะวันตุ โน/ ขอสิ่งที่ประสงค์/ จงบรรลุผลสมปรารถนา/ ทุกประการ เทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ภะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

นะโม โน/ มะหาเชฏฐะราชัสสะ/ อิมะหิ/ ปุปผาทิหิ/ วรระสักการะหิ/ มะหาเชฏฐะราชัง/
 อะภิปูชะยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส วรระสักการะ/ ปะภิกคัณหาตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ โสถิ โน/ โหตุ
 สัพพะทา.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
 บูชาสักการะ/ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว/ พระมหาเจษฎาราชเจ้า/ ด้วยเครื่องสักการะ

อันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสักการะอัน
ประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/
ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

๑๒

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ มะหาเชฏฐะราชัสสะ/ อิมะหิ/ ทีปะฐปะ/ ปุฬาทิ/ ะระสักการะหิ/
มะหาเชฏฐะราชัง/ ะกะปัชชะยามะ/ ะคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/
โกชะนัง/ ปะริญชะตุ/ โส ปะนะ อัมหากัง/ ชะยะสิทธิัง/ ะนุปาเทตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ สัพเพ/
อุปัทะวันตะรายา/ วินาสะเมนตุ/ โสตถิ โน/ โหตุ สัพพะทา.
ข้าพเจ้าพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อม
กระหม่อม/ บูชาสักการะ/ สมเด็จพระมหาเจษฎาราชเจ้า/ รัชกาลที่ ๓/ ด้วยเครื่องสักการะอัน
ประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์ เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสังเวทอัน
ประกอบด้วย/ ะกรยานานาชนิด/ อันประณีต/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ขอพระองค์ได้ทรงโปรดพระราชทาน/ ชัยชนะและความสำเร็จ/ แก่ข้าพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้อุปสรรคอันตรายทั้งปวง/ อันตรายสูญสิ้นไป/ ขอให้
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ จุฑามะณีโน นามะ/ ปะวะระราชัสสะ/ อิมะหิ/ ปุฬาทิ/ ะระสักการะหิ/
จุฑามะณีนิ นามะ/ ปะวะระราชัง/ ะกะปัชชะยามะ/ ะคัจฉะตุ/ โน โส ะระสักการะ/ ปะฏิคัณหาตุ/
ตัสสะ เตชะนะ/ โสตถิ โน/ โหตุ สัพพะทา.
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
บูชาสักการะ/ พระบวรราชเจ้า/ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว/ ด้วยเครื่องสักการะอัน
ประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสักการะอัน
ประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/
ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ จุฑามะณีโน นามะ/ ปะวะระราชัสสะ/ อิมะหิ/ ทีปะฐปะ/ ปุฬาทิ/
ะระสักการะหิ/ จุฑามะณีนิ นามะ/ ปะวะระราชัง/ ะกะปัชชะยามะ/ ะคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/
สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โกะชะนัง/ ปะริญชะตุ/ โส ปะนะ/ อัมหากัง/ ชะยะสิทธิัง/ ะนุปาเทตุ/
ตัสสะ เตชะนะ/ สัพเพ/ อุปัทะวันตะรายา/ วินาสะเมนตุ/ โสตถิ โน/ โหตุ สัพพะทา.
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
บูชาสักการะ/ พระบวรราชเจ้า/ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว/ ด้วยเครื่องสักการะอัน
ประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสังเวท/
อันประกอบด้วย/ ะกรยานานาชนิด/ อันประณีต/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ขอพระองค์ได้ทรงโปรดพระราชทาน/ ชัยชนะและความสำเร็จ/ แก่ข้าพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้อุปสรรคอันตรายทั้งปวง/ อันตรายสูญสิ้นไป/ ขอให้
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ

**คำกล่าวถวายเครื่องสักการะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)**

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ ปิยะมหาราชัสสะ/ อิมะหิ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสักการะหิ/ ปิยะมหาราชัง/
อะภิปูชะยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ะระสักการะ/ ปะฏิคคัณหาตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ โสติ โน/ โหตุ
สัพพะทา.
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
บูชาสักการะ/ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว/ พระปิยมหาราช/ รัชกาลที่ ๕ ด้วย
เครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่อง
สักการะอันประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ ปิยะมหาราชัสสะ/ อิมะหิ/ ทีปะธูปะ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสักการะหิ/ ปิยะมหา
ราชัง/ อะภิปูชะยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/
ปะริภุชะตุ/ โส ปะนะ/ อัมหากัง/ ชะยะสิทธิ/ อะนูปาเทตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ สัพเพ/
อุปัทะวันตะรายา/ วินาสะเมนตุ/ โสติ โน/ โหตุ สัพพะทา.
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อม
กระหม่อม/ บูชาสักการะ/ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว/ พระปิยมหาราช/ รัชกาลที่
๕/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีธูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมา
ทรงรับ/ เครื่องสังเวท/ อันประกอบด้วย/ ภัตตาหารนานาชาติ/ อันประณีต/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.
ขอพระองค์ได้ทรงโปรดพระราชทาน/ ชัยชนะและความสำเร็จ/ แก่ข้าพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้อุปสรรคอันตรายทั้งปวง/ อันตรายสูญสิ้นไป/ ขอให้
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

**คำกล่าวถวายเครื่องสักการะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)**

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
นะโม โน/ มะหาธีระราชัสสะ/ อิมะหิ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสักการะหิ/ มะหาธีระราชัง/ อะภิปูชะ
ยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ะระสักการะ/ ปะฏิคคัณหาตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ โสติ โน/ โหตุ สัพพะทา.
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม/
บูชาสักการะ/ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว/ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า/ ด้วยเครื่อง
สักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่อง
สักการะอันประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเวทพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

นะโม โน/ มะหาธีระราชัสสะ/ อิมหิ/ ทิปะฐปะ/ ปุฬาทิหิ/ ะระสัฏกาเรหิ/ มะหาธีระ
ราชัง/ ะภิปุชะยามะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/
ปะริญญะตุ/ โส ปะนะ อัมหากัง/ ชะยะสิทธิัง/ ะนุปาเทตุ/ ตัสสะ เตชะนะ/ สัพเพ/ อุปัตทะวัน-
ตะรายา/ วินาสะเมนตุ/ โสเถ โน/ โหตุ สัพพะทา.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส/ น้อมเกล้าน้อม

กระหม่อม/ บูชาสักการะ/ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว/ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า/
ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมา
ทรงรับ/ เครื่องสังเวทอันประกอบด้วย/ ะยาหรณานาชนิด/ อันประณีต/ ของข้าพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย

ขอพระองค์ได้ทรงโปรดพระราชทาน/ ชัยชนะและความสำเร็จ/ แก่ข้าพระพุทธเจ้า

ทั้งหลาย/ และด้วยเดชพระบารมี/ ขอให้อุปสรรคอันตรายทั้งปวง/ อันตรายสูญสิ้นไป/ ขอให้
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ประสบความสุขสวัสดิ์/ ทุกเมื่อเทอญ.

คำกล่าวบูชา

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

โอม ชุมพร จูติ/ อธิกัระณัง/ สุขะ นะโมพุทฺธายะ/ นะ มะ พะ ะ/ จะ ะ กะ สะ/ มะ อะ
อุ/ พุ ะ สัก มิ.

หมายเหตุ คำกล่าวบูชานี้อาจมีแตกต่างกันบ้างตามที่ปฏิบัติสืบ ๆ กันมา

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะ

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

สาธุ มะยันทานิ/ อิมหิ/ ปุฬาทิหิ/ ะระสัฏกาเรหิ/ ราชะนาวิกานัง/ ปิตุภูฏานันฐิติกัง/
อาภากรัง นามะ/ ราชะโอรสัง/ สักกะโรมะ/ อาคัจฉะตุ โน โส ะระสัฏกาเร/ ปะฏิคคัณหาตุ/
อัมหากัง/ ทิฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.

ณ โอกาสบัดนี้/ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอ น้อมบูชาสักการะ/ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ/

พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์/ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์/ องค์บิดาของทหารเรือ

ไทย/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/

เครื่องสักการะอันประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และความสุขสวัสดิ์/

แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเว

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
 นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
 สาธุ มะยันทานิ/ อิมะหิ/ ทีปะธูปะ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสะกัการะหิ/ ราชะนาวิกานัง/ ปิตุณฺณานัญญิตัง/
 อาภากรัง นามะ/ ราชะโอรสัง/ สักกะโรมะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/
 สัมปันนัง/ โภชะนัง/ ปะริญญะตุ/ อัมหากัง/ ทีฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.
 ณ โอกาสบัดนี้/ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมบูชาสักการะ/ พลเรือเอก พระเจ้าบรม
 วงศ์เธอ/ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์/ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์/ องค์บิดาของทหารเรือ
 ไทย/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์
 เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสังเว/ อันประกอบด้วย/ ะยะยานานาชนิด/ อันประณีต/ ของ
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 ขอพระบารมีเป็นที่พึ่ง/ ได้โปรดอภิบาลรักษา/ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ให้ห่างไกลทุกข์
 ภัยทั้งปวง/ ประสบความสุข/ ความเจริญรุ่งเรือง/ ในหน้าที่การงาน/ และบรรลุความสำเร็จ/ ใน
 สิ่งพึงประสงค์/ ทุกประการเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะ

จอมพลเรือ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
 (กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
 นะโม โน/ ะระมะราชะปัตติโน/ อิมะหิ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสะกัการะหิ/ ะระมะราชะปัตติรัง/
 สักกะโรมะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ะระธะกัการะ/ ะภูคัณหาตุ/ อัมหากัง/ ทีฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/
 สุขายะ.
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระวโรกาส/ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม/ บูชา
 สักการะ/ จอมพลเรือสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร/ อดุลยเดชวิกรม/ พระบรมราชชนก/ ด้วยเครื่อง
 สักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่อง
 สักการะอันประเสริฐ/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และความสุขสวัสดิ์/
 แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเว

จอมพลเรือ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะโต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)
 นะโม โน/ ะระมะราชะปัตติโน/ อิมะหิ/ ทีปะธูปะ/ ปุพพาทีหิ/ ะระสะกัการะหิ/ ะระมะ
 ราชะปัตติรัง/ สักกะโรมะ/ อาคัจฉะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สุปะพะยัญชนะ/ สัมปันนัง/ โภชะนัง/
 ปะริญญะตุ/ อัมหากัง/ ทีฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอพระราชทานพระวโรกาส/ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม/ บูชา
 สักการะ/ จอมพลเรือ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร/ อดุลยเดชวิกรม/ พระบรมราชชนก/ ด้วยเครื่อง
 สักการะอันประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/
 เครื่องสังเว/ อันประกอบด้วย/ ะยะยานานาชนิด/ อันประณีต/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และ

ความสุขสวัสดิ์/ แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

๑๖

ขอพระบารมีเป็นที่พึ่ง/ ได้โปรดคุ้มครองรักษา/ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ให้ห่างไกลทุกข์
ภัยทั้งปวง/ ประสบความสุข/ ความเจริญรุ่งเรือง/ ในหน้าที่การงาน/ และบรรลุความสำเร็จ/ ในสิ่ง
พึงประสงค์/ ทุกประการเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสักการะ

จอมพลเรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต
(กรณีถวายเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

นะโม โน/ ประวิตตัสสะ นามะ/ ราชะโอรสัสสะ/ อิมะหิ/ ปุปผาที่หิ/ ะระสะกกาเรหิ/

ปะริวัตตัง นามะ/ ราชะโอรสัสสะ/ สักกะโรมะ/ อาคัจจะตุ/ โน โส ะระสะกกาเร/ ปะฏิคคัณหาตุ/

อัมหากัง/ ทีฆะ รัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมบูชาสักการะ/ จอมพลเรือ/ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ/

เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์/ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้

เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสักการะอันประเสริฐ/ ของ

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และความสุขสวัสดิ์/ แก่ข้าพระพุทธเจ้า

ทั้งหลาย/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกล่าวถวายเครื่องสังเว

จอมพลเรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

นะโม โน/ ประวิตตัสสะ นามะ/ ราชะโอรสัสสะ/ อิมะหิ/ ทีปะธูปะ/ ปุปผาที่หิ/ ะระสะ

สักกาเรหิ/ ปะริวัตตัง นามะ/ ราชะโอรสัสสะ/ สักกะโรมะ/ อาคัจจะตุ/ โน โส ปะณัตถัง/ สูปะพยัญชนะ/

สัมปันนัง/ โภชะนัง/ ปะริภุชะตุ/ อัมหากัง/ ทีฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมบูชาสักการะ/ จอมพลเรือ/ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ/

เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์/ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีธูป

เทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญพระองค์เสด็จมาทรงรับ/ เครื่องสังเว/ อันประกอบด้วย/

กระยาสารทนานาชนิด/ อันประณีต/ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ขอพระบารมีเป็นที่พึ่ง/ ได้โปรดอภิบาลรักษา/ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย/ ให้ห่างไกลทุกข์

ภัยทั้งปวง/ ประสบความสุข/ ความเจริญรุ่งเรือง/ ในหน้าที่การงาน/ และบรรลุความสำเร็จ/ ในสิ่ง

พึงประสงค์/ ทุกประการเทอญ.

คำกล่าวสักการะเจ้าพ่อหนู

(กรณีมีเครื่องสักการะอย่างเดียว)

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ อะระหะโต/ สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

สาธุ มะยันทานิ/ อิมะหิ/ ปุปผาที่หิ/ ะระสะกกาเรหิ/ อิมัสมิง (อิมัสสะหมิง)/ ปะริมัตตะเล/

สุโคปะมานัง/ สุรักขะมานัง/ เจ้าพ่อหนู อิติ/ ลัทธิชะนัง เทเวตัง/ สักกะโรมะ/ อาคัจจะตุ/ โน โส

ะระสะกกาเร/ ปะฏิคคัณหาตุ/ อัมหากัง/ ทีฆะรัตตัง/ สิริมังคะลายะ จะ/ สุขายะ.

ณ โอกาสบัดนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมบูชาสักการะ/ เจ้าพ่อหนู/ ผู้สถิตคุ้มครองรักษา/

ณ ปริณทลนี้/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/ ขออัญเชิญเจ้าพ่อหนู/

มารับเครื่องสักการะ/ อันประเสริฐ/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย/ เพื่อความเป็นสิริมงคล/ และความสุ
 สวัสดิ์/ แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลนานเทอญ.

คำกล่าวสวดเจ้าพ่อหนู

นะโม ตัสสะ/ ะคะวะเต/ ะระหะโต/ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

สาธุ มะยันทานิ/ อิมะหิ/ ทิปะฐปะ/ ปุปผาทิหิ/ ะระสะกัการะหิ/ อิมัสมิง ปะริมณฑะเล/
 สุโคปะมานัง/ สุรักขะมานัง/ เจ้าพ่อหนู อิติ ลัทธิธะนามัง/ เทวะตัง/ สักกะโรมะ/ อาคัจฉะตุ/
 โน โส ปะณัตถัง/ โภชะนัง/ ปะริภุชชะตุ/ สะเจ โน/ อัถถิ โทโสปิ/ สัพพันตัง/ ขะมะตุ โน/ สาธุ
 สาธุ.

ณ โอกาสบัดนี้/ ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ขอน้อมบูชาสักการะ/ เจ้าพ่อหนู/ ผู้สถิตคุ้มครอง
 รักษา/ ณ ปริมณฑลนี้/ ด้วยเครื่องสักการะอันประเสริฐ/ มีรูปเทียนดอกไม้เป็นต้นเหล่านี้/
 ขออัญเชิญเจ้าพ่อหนู/ มารับเครื่องสังเวย/ อันประณีต/ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ถ้าแม่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ได้ประมาทล่วงเกินต่อท่าน/ โดยประการใด ๆ/ ขอได้โปรดอภัยโทษนั้น/ แก่ข้าพเจ้า
 ทั้งหลายด้วยเถิด/ และขอความสุขสวัสดิ์/ จงมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย/ ตลอดกาลเป็นนิตย์เทอญ

หมวด ๕

การพัฒนาบุคลากรอนุศาสนาจารย์

คำว่า อนุศาสนาจารย์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ ให้ความหมายไว้ว่า อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรมของหน่วยราชการ ดังนั้น การรับสมัครบุคคลพลเรือนเข้ามารับราชการในกองทัพบก ในตำแหน่งอนุศาสนาจารย์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับสมัครจากบุคคลพลเรือนซึ่งผ่านการบวชเรียนและศึกษาพระธรรมวินัยในทางพระพุทธศาสนาโดยตรง โดยทางกรมกำลังพลทหารเรือกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาสอบคัดเลือกเข้ารับราชการในกองทัพบกในตำแหน่งอนุศาสนาจารย์ จะต้องเป็นผู้จบการศึกษาเป็นมหาเปรียญในทางธรรม อย่างน้อยต้องสอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคขึ้นไป และจบปริญญาตรีทางด้านพระพุทธศาสนา จากมหาวิทยาลัยทั้ง ๒ แห่ง คือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แต่หากจบเปรียญธรรม ๙ ประโยค ก็ไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง ๒ แห่งก็ได้ เพราะเปรียญธรรม ๙ ประโยค ก็มีฐานะเทียบเท่าปริญญาดุษฎีอยู่แล้ว จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มารับราชการในตำแหน่งอนุศาสนาจารย์ในกองทัพบกนั้น ต้องเป็นผู้ผ่านการบวชเรียนศึกษาพระธรรมวินัยมาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี จึงเป็นผู้มีความรู้ในทางด้านหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาอย่างดีแล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อมารับราชการในกองทัพบกแล้ว ทางกองทัพบกก็ยังเปิดโอกาสให้อนุศาสนาจารย์ทุกคนได้ศึกษาพัฒนาวิชาชีพเพิ่มเติมในหลักสูตรต่าง ๆ ในทางการทหารควบคู่กันไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรฝ่ายอำนวยการเบื้องต้น หลักสูตรทั่วไป และหลักสูตรนายทหารอาวุโส เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีโครงการปฏิบัติธรรมเจริญจิตภาวนาของข้าราชการกองทัพบกเรือ ซึ่งทางกองทัพบกเรือเปิดโอกาสให้กำลังพลทุกคนได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับอนุศาสนาจารย์ทุกคนเป็นประจำทุกปีพร้อมกับกำลังพลในสังกัดกองทัพบกเรืออีกด้วย

หมวด ๖

ปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงาน

จากการสำรวจความคิดเห็นของอนุศาสนาจารย์ในกองทัพทุกนาย ว่ามีปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงานอย่างไรบ้าง คำตอบที่ได้รับก็คือ ปัญหาในเรื่องของการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเอง โดยที่หน่วยต้นสังกัดไม่ได้ให้การสนับสนุนแต่อย่างใด เพราะทางหน่วยต้นสังกัดเข้าใจว่าหน่วยที่ขอรับการสนับสนุนอนุศาสนาจารย์ไปปฏิบัติหน้าที่ต้องสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้แก่อนุศาสนาจารย์เอง ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงไม่ได้เป็นอย่างที่หน่วยต้นสังกัดเข้าใจเหมือนกันทุกหน่วย บางหน่วยก็ให้ค่าตอบแทน บางหน่วยก็ไม่ให้ จึงกลายเป็นภาระที่อนุศาสนาจารย์ผู้ไปปฏิบัติต้องดูแลรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เอง ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ การขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องใช้ในศาสนพิธี หรือบางครั้งมีแต่อุปกรณ์มีสภาพที่ชำรุดทรุดโทรม ไม่เหมาะสมที่จะใช้งานในพิธีที่สำคัญได้ ขาดความสวยงาม

จากปัญหาอุปสรรคข้างต้น จึงทำให้กองอนุศาสนาจารย์ ฯ ดำเนินการใน ๒ ประเด็นหลัก คือ

- การส่งเสริมให้กำลังพลของหน่วยมีความรู้ความเข้าใจในด้านพิธีกรรมทางศาสนา สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปต่อยอดองค์ความรู้ที่เคยมี และช่วยให้ภารกิจของหน่วยในด้านพิธีกรรมดำเนินไปสู่จุดหมายที่สัมฤทธิ์ผล
- สิ่งที่คาดหวังคือ ทำอย่างไรให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงเห็นความสำคัญของกำลังพลด้านอนุศาสนาจารย์ และเพิ่มจำนวนการรับสมัครในแต่ละปีให้มีจำนวนที่มากขึ้นอย่างน้อยที่สุด ต้องมีบรรจุให้ได้จำนวน ๔๐ นายเป็นอย่างต่ำ จึงจะเพียงพอต่อปริมาณงานทั้งสามารถตอบสนองต่อภารกิจของหน่วยและผู้บังคับบัญชาทั้งในอดีตและปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

หมวด ๗**ความพึงพอใจของผู้รับบริการ**

กองอนุศาสนาจารย์ เป็นหน่วยงานที่อยู่ในประเภทหน่วยที่ให้บริการ ดังนั้น ความพึงพอใจของผู้รับบริการจึงเป็นสิ่งที่อนุศาสนาจารย์ทุกนายคำนึงถึงและให้บริการอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้บรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาและผู้มาขอรับบริการ ปัจจุบันคงจะเห็นได้จากจำนวนสถิติจำนวน/ปริมาณการขอรับการสนับสนุนอนุศาสนาจารย์ของหน่วยต่าง ๆ ที่ผ่านมามีจำนวนการขอรับการสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากความเชื่อมั่นของผู้มาขอรับบริการว่างานที่มีอนุศาสนาจารย์ไปปฏิบัตินั้น เรียบร้อยราบรื่นมีความสง่างามและสมเกียรติของหน่วย ตลอดจนมีคุณภาพบรรลุภารกิจของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

.....